

Ca. 1906-04-28

AFSENDER

Johan Rohde

MODTAGER

Jens Ferdinand Willumsen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Afsendersted:

København (Danmark)

Omtalte personer:

Pietro Krohn

Edith Willumsen

Asa (Zöylnér) Rohde

Arkivplacering:

J.F. Willumsens Museum

Arkivkasse: A/III/1 - R

DOKUMENTINDHOLD

Rohde slår fast, at han ikke har haft til hensigt at ydmyge Willumsen. Hans sidste brev var derimod en reaktion på den utaknemmelighed, overlegenhed og mistro, som han føler Willumsen har vist ham. Rohde har mistet sin tålmodighed, og han har derfor ikke haft lyst til at besøge Willumsen. Afslutningsvis meddeler Rohde, at Willumsen har frie hænder mht. mindesmærket for Krohn, og at udkastet først skal fremsættes for en komité til efteråret.

TRANSSKRIFTION

26.IV.1906<sup>1</sup>

Nybrogade. 12

K.

Kjære Willumsen.

De har Ret; det er ikke videre sympatisk at se en Ven ønske sig Taknemmelighed, fordi han har gjort en Vennetjeneste, endnu mindre at se ham ønske sig prist som Velgjører; men der er dog Forskel paa saadanne Ønsker og saa det ganske naturlige og selvfølgelige Ønske at være fri for den stadige Misfornøjelse, Mistro og Stornudethed, naar man dog efter fattig Evne og i bedste Mening har søgt at støtte en Ven. Nu har saaledes i den sidste Tid – som ofte tidligere – et Par af Deres Venner spildt megen Tid og meget Arbejde for at forskaffe Dem et Arbejde, som man vidste, De vilde sætte Pris paa, har paataget sig et utaknemmeligt Tillidshverv udelukkende for Deres Skyld, og da der saa naas et Resultat saa godt som det i Øjeblikket er muligt (og som sluttelig ender ganske efter Deres Ønske), hvad Svar sender De saa? – Et Brev med alle de gamle Ord om Miskjendelse, et Brev fuld af Vigtighed, hele Brevet fuld af den isnende Kulde, som De fortæller mig, De selv ikke kan taale.

Mit Brev til Dem var ikke skrevet for at ydmyge eller saare Dem, end mindre for at "skjælde ud," sligt morer i hver Fald ikke mig. – Men ligeover for den evindelige Overlegenhed overfor en Kammerat, der aldrig har vist Dem noget lignende, maa min Harme havde Luft. Og tro blot ikke, at jeg er den eneste af Deres gamle Kammerater, der føler saaledes.

De skriver til mig, at De behøver Varme af Deres Venner, men faar Kulde; jeg maa indrømme, at jeg forstaar Dem ikke.

Mon De egentlig selv kjender Deres Optræden? Husker De saaledes Deres første Besøg i mit eget Hjem nu i Vinter. Jeg havde netop skrevet Dem til, til Paris, varmt begejstret over Deres Hørups-Arbejder, ikke sandt? Og hvorledes var saa Deres første Besøg hos os? Saaledes, at min

Hustru ikke uden Grund erklærede, at hun aldrig havde faaet en saadan Behandling.

Da De var kommen til Sæde, begyndte De

strax paa følgende Maade, "Ja alt, hvad man gjør her hjemme er skidt, ingen kan noget eller duer til noget, men lunt og godt har man det alligevel inden Døre", og idet De sagde dette sidste, strakte De Hals drejede Hovedet omkring og saa haanligt op og ned ad os og vore Vægge. Det var Tonen, De anslog, og saaledes blev De ved. Hvad tror De Willumsen, De vilde have sagt, om jeg havde behandlet Dem saaledes.

Imidlertid ligeoverfor en gammel Ven er jeg ikke saa nøjeregnende, daarligt Humeur kan jo undskylde meget; jeg bliver ikke let fornærmet; og Beviset har De jo deri, at jeg faa Dage efter bad Dem og Deres Hustru ned til os. – altsammen naar man siger Tingen ærligt lige op i mit Ansigt; men, Willumsen, naar man – oven i Kjøbet samtidig med, at man beder om Tjenester – gaar omkring og bagtaler mig, taler ondt om mig bag min Ryg,

saa maa De undskylde mig, saa taber jeg Taalmodigheden; – Det er det, De har gjort, og der har De Grunden til, at jeg ikke har sat min Fod hos Dem.

Deres Johan Rohde.

Med Hensyn til Krohns-Mindesmærket, da staar det altsaa helt og holdent til Dem at gjøre det, hvis De vil. De har ganske frie Hænder og kan foreslaa hvad somhelst af et dekorativt Arbejde (Sten, brændt Ler, Glas, Metal, det maa De om) Før til Efteraaret behøver De ikke at fremsætte Deres Forslag, som helst maa være ledsagen af Udkast. Komiteen mente, at det var bedst, De havde god Tid til at tænke over Planen; derimod vil jeg raade Dem til ikke som ved Hørup-Monumentet at bruge saa megen Tid og Omhu paa selve Skitserne. Det var jo bedst for Dem først nogenlunde at blive paa det rene med Komiteen, i hvad Retning De skulde udføre det endelige Arbejde. Husk, at det er ikke nødvendigt at Arbejdet indeholder et Billede af Krohn.

---

<sup>1</sup> Rohde har fejlskrevet datoen

### OMTALTE VÆRKER

J.F. Willumsen: \*Hørup-monumentet\* (1905-1908) i granit og bronze, 439 x 550 cm. i Kongens Have, København

26. iv. 1906  
Nybrogade 12  
K.

Kjære Willumsen.

De har Ret; det er ikke uden sympatiskt  
at se en Ven ønske sig Taknemmelighed, fordi han  
har gjort en Vennejeneste, endnu mindre at se ham  
ønske sig pris som Velgjører; men der er dog  
Forskul på sandtannede Ønsker og saa det ganske  
naturlige og selvfølgelig Ønske at være fri for  
den stadig Misforhold, Mistro og Storsnude-  
hed, naar man dog efter fattig Evne og i bedste  
Mening har søgt at støtte en Ven.

Må jeg sige i den sidste Tid - som ofte  
hilses - et Par af Dens Venner spildt meget Tid  
og meget Arbejde for at forberede Dem et Arbejde,  
som man vidste, De vilde sætte Pris på, har  
paalagt sig et utaknemmeligt Tillidsbrev indbetalt  
de for Dens Regt, og da de saa naas et Re-  
sultat saa godt som det i øjeblikket er muligt [og  
som sluttede ender ganske efter Dens Ønske], hvad  
Svar sender De saa? - Et Brev med alle de  
gamle Ord om Misforhold, et Brev fuld af Ugtøj-

hed, hele Døns tid af den isende Kilde, som  
De forlalte mig, De selv ikke kan taale.

Mis Døns til Dem om ikke atkom for at glemme  
ge det saare Dem, end mindre for at "sige det ud",  
sligt morder i hus fandt ikke mig. — Men ligesom  
for den evindelige Overlegenhed over for en Kammerant,  
der aldrig har vist Dem noget tegnende, om en  
min Klame kan løse. Og tro blot ikke, at  
jeg er den eneste af Dens gamle Kammeranter, der  
føle saaledes.

De skrive mig til, at De behøver Varme af Dens  
Varme, men færd Kilde; jeg maa indrømme, at  
jeg forstaa Dem ikke.

Men De egentlig selv kjender Dens Opførsel?  
Hvordan De saaledes Dens første Besøg i mit eget  
Hjem om i Vinter. Jeg havde aldrig overet  
Dem til, til Paris, navnlig begjæret om Dens  
Kjæmp-Attyde, "det sandt"? Og hvorledes  
var saa Dens første Besøg hos os? Saaledes,  
at min Hustru ikke uden Grund erklærede,  
at hun aldrig havde faaet en saadan Be-  
handling.

Da De var kommen til Lade, begjæred De

Sten den følgende Maade, ja alle, hvad man  
gjør her hjemme er skidt, ingen kan noget  
ikke dets til noget, men Læst og godt  
har man det alligevel inden Døre, og det  
De sagde dette sidste, skænk De Hals drøjst  
Hvidet omkring og saa kaantligt op og ned  
ad os og vore Vægg. Det var Tiden, De  
anslog, og saaledes blev De ved. Skat  
hvor De Willumsen, De selv har sagt, om  
jeg havde behandlet Dem saaledes.

Imidlertid ligesom for en gammel Ven er  
jeg ikke saa sigeregnende, skænk Klame  
saa jo smidde mig; jeg bliver ikke  
et Formodet, og Beris har De jo den,  
at jeg fæ Dage efter bad Dem og Dens  
Hustru ved til os; — altsam men naar  
man siger Tingen derligt lige op i mit An-  
sigte; — men, Willumsen, naar man  
— om i Kjødet sandt og med, at man beder  
om Tjenester — gaar omkring og bagfælder  
mig, taler mig om mig bag min Ryg,

saar naar De indskydede mig, saa taber  
jeg Taalmodigheden; — Det er dog, De  
har gjort, og de har De Grunden til, at  
jeg ikke har sat min Fod hos Dem.

Dens Johan Rohde.

Med Hensyn til Kristens-Mintbeslut, saa  
staar det altsaa helt og holdent til Dem at  
gjøre det, hvis De vil. De har ganske frie Hæn-  
de og kan foreslaa hvad somhelst af et dekorativt  
Arbejde (Sten, brændt Læ, Træ, Glas, Metal, det  
naar De vil.) For det Efteraars behøve De ikke  
at fremsætte Dens Forslag, som helst naar vore  
ledsaget af Udkast. Komiteen mente, at det var  
bedst, De havde god Tid til at tænke over Planen;  
dermed vil jeg ogsaa Dem til ikke som et Slæmpe-  
mentmerke at bruge saa meget Tid og Omhu  
paa selv Fortæren. Der var idet held for Dem  
først angaaende at blive paa det rene med Komit-  
ten, i hvad Rething De staaer ~~for~~ <sup>imod</sup> det end-  
elig Arbejde. Husk, at det er ikke nødvendigt at Arbejdet  
indskrives i Dilledet af Kassen.

A III. 1-R